

Nem kétséges

Vasadi Péter: *Világpor*

XX. század levegőjét istentelenül felkavaró Nietzsche azt

vallotta: minden, ami mély, szereti az álarcot. S valóban, a végtelen Titok véges szavakban nyer kifejezést, a töredékes nem

MAGYAR NAPLÓ,
2012

mondhatja ki a Teljességet, csak utalhat rá. De a mélység és a Titok nem egy és ugyanaz, és az álarc és a töredékesség sem egy és ugyanaz. Nem kétséges, hogy Vasadi Péter költészete nem

[Szemle]

visel álarcot, ellenkezőleg, a *Világosság* poétikája.

A *Világpor* versei – Vasadi költészetére jellemző módon – a hit abszolút aktusából fakadnak, abból a hitből, aminek nincsen gyökere, aminek csak *származása* van. *Miért* fakadnak, és miért *fakadnak* ezek a versek? Mert „Egyedül a szótlan lény / van tele szavakkal. / Elhallgat, hogy mi beszélhessünk.” És mert „cselekszik minden ige, / akár kiejted, akár / lenyeled.” Ez a misztikus tapasztalat íratja le azt az igazságot, hogy „a nyelv / szabad akarata a / költészet. A költészet az, ami az emberről, az emberiről szól, de az istenire gondol.” Nem kétséges, hogy az emberi létezéshez szükséges hinni azt, hogy világunk és gondolataink igazságot hordoznak. „Ezentúl minden hónapban, végig / az utolsó Óráig, az egész Földön / legyen egy nap, a Megmentés napja.”

Vasadi Péter a létezéshez hittel közeledik, úgy olvassa a létet és a létezőt, ahogyan az önmagát feltárja. Megteszi, és *azt* teszi meg, ami a létezéshez szükséges, a Világossághoz illő. Mintha számára előrevételezett utolsó ítélet volna minden perc. „Élet közös halál után.” A teljes készenlét tudata *derűt* szül és *békét*. Végül békeverset. És a békevers: esemény. „Minden jelen van határtalanul. Minél inkább / kiszolgáltatod magad / a megvetésnek, annál / biztosabb, hogy csak / legyint és elkerül.” Az *irgalom* nyelve ez, a *szeretetété*, ami rendíthetetlen kullog az ember után, mint szakadt koldus, kullog az árnyékában, kit midőn megfullad a szeretet-éhségbe, feltámasztja a Szeretetre. Modern barbár korunkban egyedül a szakadt koldus, a szeretet *ér rá*. A *fontos* és *sürgő* ügyek vadonjában az emberiség elvadul. *Érdekes volt előadása, uram, / de posztmodern helyett / mindig posztmortem-et mondott*. És ez a vad-ság, több mint anti-kultúra, elnyújtott kiállítás, amely a kereszt utolsó szavát visszhangozza. Igen, a világ ember nélkül kezdődött, és nélküle fog véget érni.

Vasadi Péter verseiben a *Világosság* (fény) mellett a *csoda* (ige) a másik realiztikus absztrakció, amely a kinyilatkoztatás erejével hat. A természet eltakarni és elrejtetni, a költészet kimondani parancsol: „az élet másik neve ez: csoda. Tapasztalatból / tudom, hogy – majdnem – nincs / lehetetlen.” Mikor lesz csoda? Ha azt várjuk, aki jön; ha arra vágyakozunk, ami a miénk. Vasadi figyelme a lehetetlenséget, nézi ezt a csodát, figyelme és látása: vers. Annak, aki *lát*, semmi sem profán. „Váratlan mindig, aki / soron van. S gumitalpú. / Isten mégis megneszeli.” Az élő szavak minősége és hatalma.

Szokás mondani, a művészet az értelmetlenségben keletkezik. Vasadi ezt úgy fogalmazza meg: „Az én fényem sötétségből ered.” Másutt azt írja: „Soha többé nem / mondom világosságnak a sötétséget”, mintha a vers bűnben fogant ima volna (Halmi Tamás). „A szenvedésben sincs semmi szünet”, írja egyik legerősebb versében (*T. anya éjszakája*). „Allandó / liturgiát szenvedek el / a költészet úrfölmutatása / körül.” Miért lehetséges a derű az örökösön nagypénteket élő ember számára? Mert mindent letagadhat, egyet kivéve: „*Keresni* fogsz, uram, / mielőtt rádtalálnék.” És tagadhatatlan, hogy „ahogy a könny / sem kő-edény”, az ember sem egyetlen, sem mind-egyik és egyik sem. „Mindenki titok.” Az ember magában hordja az emberi létezés teljességét. „Átmenetek / fonódnak össze bennem / állandósággá.”

E sorok írója pedig azt nem tagadja, hogy a *Világpor* legszebb sorai azok, amelyeket a *háromszínű szerelem* íratott a kortárs magyar költészet angyalhangú költőjével. „Az Emlékezet nem visszagondolás” – ennek tudatában szabadul fel a szellemi tettet felvezető csönd mélyéről a kérdés: „ma hogy vagy [...] Magyarország? Ágyúval átlőtt [...] háromszínű szerelem [...] sikerült! Most befelé nagy idő van: / éppen nő Magyarország.” Csak te hallod beszédnek szárnyacsapásait.

IANCU LAURA

IANCU LAURA (1978) költő, néprajzkutató. A moldvai Magyarfaluban született, 1997 óta él Budapesten. A moldvai magyarok népi vallásosságát kutatja.